

## Nieuw Haags Peil van 15 juni 2008

Het CDA is deze week 3 zetels teruggezakt. Trots op NL, SP en PVV zijn 1 zetel gestegen. De versplintering van het electoraat is in de uitslag goed zichtbaar waarbij 6 partijen nu tussen de 11 en 17 zetels scoren.

De drie regeringspartijen staan op een verlies van 24 zetels (van de 80 die men bij de laatste verkiezing heeft gehaald). Dat is het grootste verlies dat deze partijen sinds het aantreden van de regering hebben geleden. Via het onderwerp "orgaandonatie" is goed aan te geven via welk proces dit komt en hoe dat past in de historie van de Nederlandse verkiezingen.

### Landelijke peiling politieke voorkeur

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	Verk. TK 2003	Verk. TK 2006	8/6 2008	15/6 2008
CDA	44	41	35	32
PvdA	42	33	17	17
SP	9	25	15	16
VVD	28	22	15	15
PVV		9	11	12
Groen Links	8	7	11	11
ChristenUnie	3	6	7	7
D66	6	3	14	14
SGP	2	2	2	2
PvdDieren	0	2	2	2
Trots op NL			21	22
Andere partij	8	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>
<b>CDA+PVDA+ChristenUnie</b>	<b>89</b>	<b>80</b>	<b>59</b>	<b>56</b>

Een groot verlies aan zetels van de regeringspartijen is in Nederland in de laatste 15 jaar niet ongewoon. In 1994 (CDA+PvdA) en 2002 (PvdA+VVD+D66) was dat verlies respectievelijk 31% en 45% van de zetels. Dat zijn verliezen die zowel absoluut als in percentages groter is dan het verlies van de regeringspartijen nu. Het gemiddelde verlies van de regeringspartijen bij de Tweede Kamerverkiezingen tussen 1994 en 2006 was 21%, hetgeen dus ook niet al te ver af ligt van het percentage van 30% van dit moment.

Jaar Tweede Kamerverkiezingen	zetels regerings partijen	Resultaat van deze partijen	Perce- tage
1994	103	-32	-31%
1998	92	+1	+1%
2002	97	-44	-45%
2003	92	-12	-13%
2006	78	-12	-15%
peiling 2008	80	-24	-30%

De gebeurtenissen de afgelopen week rondom het onderwerp "orgaandonatie" laten goed zien wat de systematiek in Nederland is waardoor het vertrouwen in de politiek laag is en men zich met regelmaat afkeert van partijen in de regering. Het betreft de gebeurtenissen rondom het onderwerp "orgaandonatie".

Uit het onderzoek van afgelopen zaterdag blijkt niet alleen dat de Commissie Terlouw de regering adviseerde om het Belgische systeem voor orgaandonatie, "ja, tenzij", in te voeren, maar ook dat 59% van de Nederlanders dat wenst en 28% niet. Bij geen van de kiezers van de verschillende partijen uit 2006 is een meerderheid tegen. Slechts 19% van de Nederlanders denkt dat een aanpak om het huidige systeem meer onder de aandacht te brengen, zoals de regering voorstelt, tot een duidelijke stijging van de organen zal leiden. Desondanks heeft de regering besloten om het Belgische systeem niet in te voeren.

De beslissing waag ik nu te maken met het oordeel van de bevolking. Wat blijkt er over van het principe van democratie als de regering zo duidelijk tegen de wens en het oordeel van de meerderheid van de bevolking ingaat, zelfs nadat een door de regering ingestelde commissie hetzelfde oordeel heeft als die meerderheid? Je kan je wel beroepen op het "mandaat" dat je in 2006 bij verkiezingen hebt gekregen, maar dan beroep je je op spelregels die ooit in het verre verleden zijn afgesproken, maar dan wel tot gevolg heeft dat het vertrouwen van de Nederlanders in regering (en politiek) afneemt. 64% van de Nederlanders vindt dat de regering het oordeel van die meerderheid had moeten overnemen. Het is die "regentenmentaliteit", waar blijkt bij de besluitvorming binnen de regering een duidelijke meerderheid onder de bevolking geen rol speelt, uiteindelijk het hele parlementaire systeem in Nederland zal doen eroderen. In zoverre is datgene wat nu in Nederland is gebeurd ook een teken aan de wand. Terwijl alle grote partijen de bevolking adviseerde bij het referendum over het nieuwe verdrag "yes" te stemmen, er toch "no" werd gestemd. Ook voor wat dat punt betreft is inmiddels vast te stellen dat de mening van de Nederlanders duidelijk afwijkt van die van de regering (en de meeste andere grote partijen).

zie volgende pagina

Wat is uw eigen opvatting inzake orgaandonatie. Stemt u ermee in dat uw organen na uw dood voor orgaantransplantatie worden gebruikt?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
Ja	64%	46%	73%	61%	62%	68%	68%	76%
Nee	24%	41%	20%	27%	21%	22%	17%	17%
Weet niet/Geen mening	12%	13%	7%	13%	17%	10%	15%	7%
<b>Total</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

Minister Klink heeft aangegeven dat hij het advies niet zal overnemen. Hij wil meer inspanningen verrichten om het huidige systeem, dat nu 10 jaar functioneert, onder de aandacht te brengen van de Nederlanders. Denkt u dat op deze wijze er een duidelijke stijging van het aantal beschikbare organen voor transplantatie zal komen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
Ja	19%	14%	14%	30%	39%	14%	9%	12%
Nee	67%	71%	73%	54%	43%	67%	82%	85%
Weet niet/Geen mening	14%	15%	13%	16%	18%	19%	9%	3%
<b>Total</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

Wat vindt u dat de Nederlandse regering moet doen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
Het advies van de commissie overnemen en het Belgische systeem invoeren	59%	50%	74%	44%	29%	70%	71%	72%
Het advies van de commissie niet overnemen en de huidige situatie handhaven	28%	42%	20%	41%	33%	19%	20%	17%
Weet niet/geen antwoord	13%	9%	6%	15%	38%	11%	10%	12%
<b>Total</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

Naast dit advies van de commissie bleek vorig jaar in Nederland circa twee derde deel voor het invoeren van het Belgische systeem te zijn. Vindt u dat deze ruime meerderheid voor de regering een argument moet zijn om het Belgische systeem in te voeren?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
Ja	64%	59%	73%	46%	26%	74%	79%	76%
Nee	28%	31%	17%	47%	58%	18%	14%	18%
Weet niet/Geen mening	8%	10%	10%	6%	16%	8%	7%	6%
<b>Total</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

Ierland heeft bij het referendum 'nee' gezegd tegen het nieuwe EU-verdrag. Stel dat in Nederland ook een referendum gehouden zou worden wat zou u dan gezegd hebben tegen het nieuwe verdrag?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
"Ja" op 30 sep 2007	55%	8%	65%	63%	64%	61%	19%	84%
"Ja" op 14 jun 2008	46%	5%	40%	60%	50%	56%	16%	81%

Vindt u dat Nederland over het nieuwe verdrag een referendum had moeten houden?

verticaal gepercenteerd naar	14 jun 2008	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
Ja	56%	90%	56%	43%	52%	51%	82%	32%
Nee	36%	10%	39%	48%	47%	40%	14%	57%
Weet niet/Geen mening	8%	1%	6%	10%	1%	9%	5%	11%
<b>Total</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>